

JUŽNÝ SUDÁN

TONJ

**DARUJME
DEŤOM
V JUŽNOM
SUDÁNE LEPŠIE
PODMIENKY NA
VZDELÁVANIE**

+
Aktivity a
výzvy vo
vnútri

Úvodník

Milí čitatelia,

táto brožúra je určená Vám, ktorí ste sa spolu so svojimi deťmi, žiakmi alebo kamarátmi rozhodli spoznať Južný Sudán a zapojiť sa do našej celoslovenskej zbierky Tehlička organizovanej občianskym združením SAVIO.

Južný Sudán je zaujímavá krajina, úchvatná svojou rozmanitou prírodou, tropickými lesmi a bušom, ale aj kultúrnym bohatstvom kmeňov, ktoré tu žijú. Avšak ako jedna z mnohých afrických krajín prechádzala bojom o samostatnosť a jej história je plná konfliktov a nepokojov. Krajina ešte stále trpí konfliktom, ktorý sa tiahne od roku 2013. Mnoho mužov odišlo bojovať a veľa žien a detí muselo opustiť svoje domovy, aby našli útočisko pre pokojnejší a bezpečnejší život.

Žiť v tejto krajine je náročné a ešte náročnejšie je sa v nej vzdelávať. Deti, ktoré majú možnosť chodiť do školy, vyrastajú často v náročných podmienkach. Denne prejdú aj 15 km pešo, aby sa dostali do svojej triedy, kde okrem vzdelania dostanú aj jedlo, ktoré je pre mnohé z nich jediné jedlo počas dňa. Triedy sú plné a sú určené na učenie. Prestávky preto trávajú v tienoch stromov, kde si na pražnej zemi dokončujú úlohy alebo jedia svoj vytúžený obed.

Tohtoročná Tehlička má ambíciu prispieť k zmene podmienok vzdelávania v meste Tonj, kde je škola sv. Bakhity, ktorá denne prijíma viac ako 1100 žiakov. Už od roku 2008 poskytuje vzdelanie žiakom a študentom zo širokého okolia. Často sú to práve deti vysídlených rodín, ktoré museli opustiť svoje domovy pre nepokoje vo svojej krajine. Naším cieľom je pomôcť tejto škole s výstavbou multifunkčnej haly, ktorá je nevyhnutná, aby sa deti mohli lepšie vzdelávať, stravovať, robiť skúšky, ale aj tancovať alebo cvičiť divadlo.

Do aktivít počas zbierky sa môžu zapojiť deti materských škôl, žiaci základných a študenti stredných škôl, centrá voľného času, univerzitné pastoračné centrá, detské a mládežnícke „stretká“, spoločenstvá, farnosti, rodiny a v neposlednom rade široká verejnosť.

Dávame do pozornosti aj našu stránku www.tehlicka.sk, kde môžete nájsť detailnejšie rozpracované aktivity a materiály na stiahnutie – mapy, fotky, obrázky, videá a iné.

Ďakujeme Vám za Váš osobný vklad do tohto spoločného diela a za šírenie myšlienky dobročinnosti vo Vašich triedach, rodinách a okolí.

Tím Tehlička 2024

JUŽNÝ SUDÁN, NAJMLADŠIA KRAJINA SVETA

6

0. týždeň 14.02. – 18.02.2024

10

1. týždeň 19.02 – 25.02.2024

12

MIER, KTORÝ NIE JE SAMOZREJMOSŤ

14

2. týždeň 26.02. – 03.03.2024

18

3. týždeň 04.03. – 10.03.2024

20

VZDELANIE – DAR, KTORÝ SA NESTRATÍ

22

4. týždeň 11.03. – 17.03.2024

24

5. týždeň 18.03. – 24.03.2024

26

DÔSTOJNÉ PODMIENKY NA VZDELÁVANIE

28

6. týždeň 25.03. – 31.03.2024

32

Južný Sudán

NAJMLADŠIA
KRAJINA SVETA

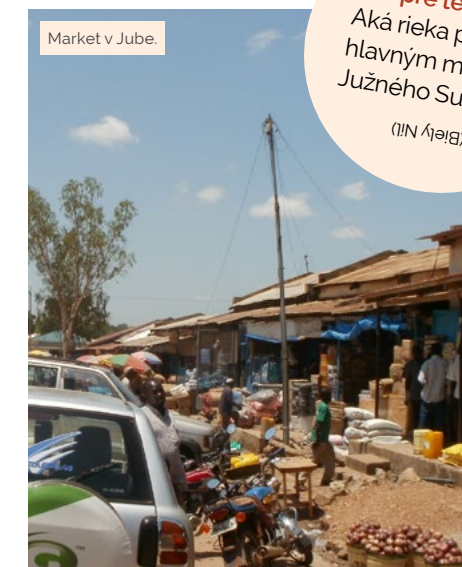
Južný Sudán, najmladšia krajina sveta, vznikla 9. júla 2011 odčlenením od severnej časti Sudánu. Nachádza sa v severovýchodnej Afrike, tečie cez ňu rieka Biely Níl a z veľkej časti je pokrytá tropickými lesmi. Najvyšším vrchom krajiny je vrch **Kinyeti** neďaleko hraníc s Ugandou, ktorý meria viac ako náš Gerlachovský štít, až 3 187 m n. m.

Hlavným mestom je **Juba**, ležiaca v južnej časti krajiny, v ktorej žije v súčasnosti cez 525 000 obyvateľov z rôznych kmeňov.

FAKTY...

Oficiálny názov: Juhosudánska republika
Hlavné mesto: Juba (525 953 obyvateľov)
Vznik: 9. júl 2011
Počet obyvateľov: 11 088 796 (2023)
Rozloha: 644 329 km²
Prezident: Salva Kiir Mayardit
Priemerná dĺžka života: ženy (56 rokov), muži (54,1 rokov)
Vierovyznanie: Kresťanstvo (60,5 %), Tradičné africké náboženstvo (32,9 %), Islam (6,2 %), Ostatné (0,4 %)
Úradný jazyk: angličtina
Gramotnosť obyvateľstva: 27 %
Obyvateľstvo pod úrovňou chudoby: 50,6 % (2009)
Mena: Juhosudánska libra (SSP)
Susedia: Etiópia, Keňa, Uganda, Kongo, Stredoafriická republika, Sudán

Úloha pre teba:
Aká rieka preteká hlavným mestom Južného Sudánu?
(በዛን ሳይይ)

Kmene žijúce v Južnom Sudáne

Južný Sudán je domovom až pre 64 etnických skupín a kmeňov. Z nich najväčším a najdominantnejším je **kmeň Dinka**, ktorý tvorí 36 % celkovej populácie. Za nim nasleduje kmeň Nuer (16 % populácie),

Azande (6 % populácie), mnoho menších kmeňov ako Bari, Shilluk, Toposa a ďalšie.

Na misii v meste Tonj, kde sa nachádza aj Edukačné centrum sv. Bakhity, je dominantný práve kmeň Dinka. Obyvatelia tohto kmeňa sú výni-

moční ich vzťahom k dobytku, ktorý je základom ich bohatstva. Celý život sa odvíja od vzťahu k dobytku a ročného obdobia. Počas obdobia dažďov žijú v osadách, v tzv. **cattle campoch**. Počas obdobia sucha migrujú s dobytkom okolitou savanou pozdĺž riek.

Rodina z kmeňa Dinka žijúca v okolí Tonj.

Úloha pre teba:
Vieš, čím je ešte výnimočný kmeň Dinkov?
(Dinkovia sú najvyšší ľudia v Afrike. Priemerne majú výšku mužov je 183 cm a žien 178 cm.)

Miestna rodina na misii v Tonj.

Rodina z kmeňa Dinka s otcom.

Miestne rodiny

Rodiny vyzerajú inak ako naše slovenské. V manželstvách prevláda polygamia, t. j. muž môže mať toľko manželiek, o koľko sa dokáže postarať a za koľko dokáže „zaplatiť dobytkom“ rodine nevesty. Minimálny vek nevesty je 17 rokov, ale často sú už manželstvá dohodnuté vopred. Mladý ženich musí mať aspoň 20 rokov a dobytok, bez ktorého sa nedokáže oženiť.

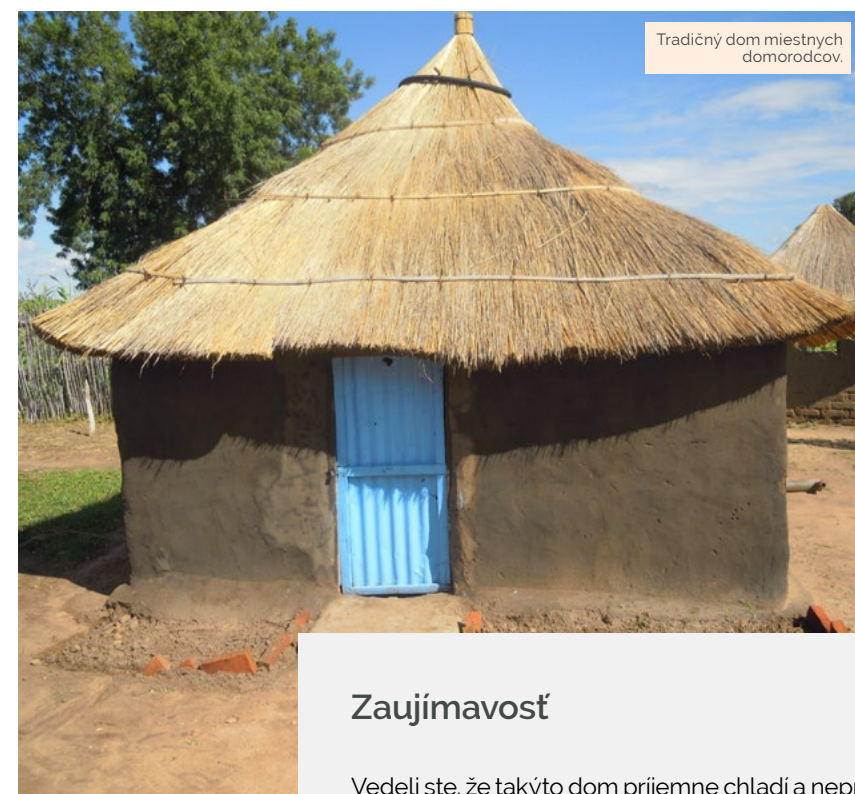
Tradičné bývanie

Tradičný dom je postavený z bahenných tehál, hliny a kravského trusu. Strecha je pokrytá kopijovitou a tzv. sloňou trávou. Mnohí domorodci pri stavbe stien namiesto tehál používajú pevné palice.

Subsaharská Afrika

Južný Sudán zahŕňa časti východosudánskej savany, ktorá je typická svojím **horúcim, suchým, tropickým podnebí** ekoregiónu centrálnej a východnej Afriky.

Na rozdiel od Slovenska sa v Južnom Sudáne **striedajú dlhotrvajúce obdobia sucha a kratšie obdobia dažďov**. Spôsobuje to vysychanie riek a jazier a nedostatok úrody pre miestne obyvateľstvo. Z tohto dôvodu je veľká časť obyvateľstva vystavená nedostatku potravy a hladu. Pre obyvateľov Južného Sudánu je bežné prijímať **jedno jedlo denne**, a to sa týka aj detí a žiakov, ktorí navštevujú aj školu sv. Bakhity na misii v Tonj či ďalšie saleziánske školy v krajine.

Tradičný dom miestnych domorodcov.

Zaujímavosť

Vedeli ste, že takýto dom príjemne chladí a neprehrieva sa pri každodenných teplotách, ktoré bežne prekračujú 40°C? Ľudia v nich nocujú na podlahe bez prikrývkov a vankúšov. Tí solventnejší v nich majú aj jednoduchú posteľ s moskytiérou, ktorá ich chráni pred hmyzom.

Slovníček:

Moskytiéra – vzdušná textília, ktorá sa používa na ochranu pred komármi a iným hmyzom a chráni človeka napr. pred maláriou.

Dobytok, bohatstvo kmeňa Dinka.

Úloha pre teba:
Vyhľadaj aspoň päť zvierat, ktoré žijú v subsaharskej Afrike.

Miestna krajina – savana v okolí Edukačného centra sv. Bakhity v Tonj.

Rodina z cattle campu.

Zaujímavosť

Národný basketbalový tím Južného Sudánu sa kvalifikoval na Majstrovstvá sveta v basketbale mužov 2023, ktoré sa konali v Japonsku, na Filipinách a v Indonézii.

VODA – VZÁCNÝ DAR

V Južnom Sudáne je voda vzácna tak ako všade inde, ale tu si to ľudia uvedomujú viac. Cez hlavné mesto Juba preteká rieka Níl, a tak by sa mohlo zdať, že tu problém s nedostatkom vody nebude. Avšak táto voda nie je pitná: ľudia na brehoch rieky perú oblečenie, umývajú autá a vylievajú sem odpad každého druhu. Po meste chodia cisterny, ktoré dopravujú pitnú vodu k ľuďom žijúcim vo vzdialenejších častiach mesta, ale aj táto voda, aj keď filtrovaná, pochádza z Nílu. O niečo lepšie sú na tom ľudia, ktorí majú vykopané studne. Balená voda je drahá a bežní ľudia nemajú peniaze, aby si ju kúpili. Na miestach, kde je problém dostať sa k skutočne pitnej vode, je veľké riziko ochorenia na brušný týfus, ktorý hlavne v kombinácii s maláriou býva často smrteľný. Zabezpečenie kvalitnej pitnej vody by určite zachránilo množstvo ľudí pred touto chorobou.

14. – 18.
február
2024

ZADANIE NA TÝŽDEŇ 0

Skús tento týždeň pomôcť rodičom s umývaním riadu. Počas toho šetri pitnou vodou, nenechaj ju tiecť zbytočne. Opláchni umytý riad pod slabým prúdom vody. Mysli na to aj počas umývania rúk či pri umývaní zubov. Použi radšej malý pohárik, do ktorého si napustíš trochu vody na vypláchnutie úst.

Príbehy z Južného Sudánu

Wilson Majok Bol (bývalý žiak z misie Tonj, žijúci na Slovensku)

Voda je jedným z najdôležitejších darov od Boha pre všetko žijúce. Často však máme tendenciu strácať dôležitosť čohokoľvek, keď toho máme v hojnosti. Jedna z vecí, ktorú som si na Slovensku uvedomil, je, že každý má svoj domáci zdroj vody (vodovodné kohútiky) v kuchyni, v kúpeľni alebo splachovacie WC a vďaka tomu sa stráca dôležitosť čistej vody.

Dievča nesúce vodu domov.

V Južnom Sudáne, najmä v niektorých dedinách okolo mesta Tonj, odkiaľ pochádzam, je to úplne iný príbeh. Bolo by veľmi zriedkavé nájsť niekoho, kto nepozná dôležitosť vody. A tu je dôvod: Takmer každá domácnosť musí ísť načerpať vodu do nejakej vzdialenej studne. Či už je to pitná voda, na varenie alebo kúpanie, budete musieť vziať dostatočne veľkú nádobu a prejsť 1 až 2 km, aby ste ju priniesli pešo. To samo osebe vás prinúti oceniť vodu. A preto budú ľudia veľmi vďační, ak niekto pomôže pri kopaní vrtu bližšie k ich domu.

Rieka v meste Tonj, zdroj vody pre miestne obyvateľstvo.

Deti na misii v Tonj.

Ulohou starších detí je zabezpečiť vodu pre rodinu.

AKTIVITA NA TENTO TÝŽDEŇ

Čistička vody z PET fľaše pre mladých misionárov

Vytvor si prírodnú čističku vody z PET fľaše a z materiálov, ktoré fungujú v prírode ako účinné filtre a pozoruj, ako sa voda očistí.

Čo budeš potrebovať?

Prázdnu plastovú fľašu (1,5l), nožnice, vatú, hrst jemného piesku, hrst hrubého piesku, hrst jemných kamienkov, hrst štrku, vodu a predmety, ktorými môžeme vodu ešte viac znečistiť (rôzne úlomky, pôda, ihličie, atrament a pod.)

Ako na to?

1. Popros rodiča alebo učiteľa pre-rezať plastovú fľašu na dve časti približne v polovici jej výšky.
2. Hornú časť fľaše umiestni hrdlom dole do spodnej časti, aby ti vznikol lievik.
3. Na spodok hrdla fľaše (lievika) vlož vatú alebo kávový filter.

LEVEL 1
5–8 ROKOV

LEVEL 2
9+ ROKOV

4. Na vatú opatrne nasyp vrstvu jemného piesku, pokračuj vrstvou hrubého piesku, pridaj jemné kamienky a nakoniec štrk. Filtračné vrstvy by mali dosahovať aspoň ½ hornej časti fľaše (môžu byť aj vyššie). Filter máš hotový.
5. Do prázdnej nádoby nalej dostatočné množstvo znečistenej vody. Môžeš ju znečistiť zeminou, atramentom, suchým rozdrveným listím a pod. Poriadne ju premiešaj.
6. Takto znečistenú vodu pomaly nalievaj do vytvoreného filtra. V dolnej časti ti bude vytekať prefiltrovaná voda. Filtráciu môžeš opakovať, aby si dosiahol kvalitnejšie prefiltrovanú vodu.

PATRÓNI JUŽNÉHO SUDÁNU

Aj Južný Sudán má svojich svätých, ktorých mnohí veriaci prosia o orodovanie. Asi najznámejšími sú sv. Bakhita a sv. Daniel Comboni. Ale ktovie, možno medzi nich jedného dňa bude patriť aj naša sestra Veronika Terézia Rácková, ktorú v Južnom Sudáne postrelili a na následky zranení zomrela 20. mája 2016.

Sv. Jozefína Margaréta Bakhita

V Chartúme, hlavnom meste Sudánu, 10. februára 1993 Svätý Otec Ján Pavol II. blahorečil svätú Bakhitu a 1. októbra 2000 ju vyhlásil za prvú černošskú svätú. V tom čase tvorili dnešný Sudán a Južný Sudán jediný štát, a tak ju kresťania oboch krajín považujú za svoju svätú aj dnes. Narodila sa okolo roku 1869 v dedinke Olgossa (Algoznei) v regióne Darfur, odkiaľ ju ako dieťa uniesli priekupníci s otrokmi. Bola niekoľkokrát predaná a v otroctve neľudsky trpela, kým ju nevykúpil taliansky vicekonzul. Vďaka nemu sa dostala do Talianska k rodine Micheliiovcov. V tom čase spoznala Pána, o ktorom dovtedy nepočula, hoci už dávno žil v jej srdci. V katechumenáte v Benátkach bola pokrstená a napokon vstúpila do rádu kanosiánskych sestier milosrdnej lásky. Bakhita rozdávala okolo seba lásku až do svojej smrti v Schiu 8. februára 1947 a ešte stále nás inšpiruje svojou úžasnou pokorou, jednoduchosťou a odpustením voči všetkým, ktorí jej ublížili.

Sv. Daniel Comboni

Hoci bol Daniel Comboni pôvodom Talian (narodil sa 15. marca 1831 v Limone sul Garda), aj jeho považujú veriaci Južného Sudánu za svojho svätca. V roku 1854 sa stal kňazom a neskôr odišiel ako misionár do Sudánu, no ťažkosti ako chudoba, horúčava, ťažká práca, choroby a úmrtia niektorých jeho spolupracovníkov ho prinútili vrátiť sa do Talianska. Tam dostal inšpiráciu na vytvorenie novej misionárskej stratégie, a tak vznikol jeho „Plán na obnovu Afriky pomocou Afriky“ v ktorom hlavnú úlohu pri evanjelizácii Afriky mali práve Afričania. Založil reholu comboniánov a sestier comboniánok, otvoril Malý misijný inštitút pre Afriku v Taliansku a jeho pobočku v Egypte a v roku 1877 bol vymenovaný za biskupa v Chartúme. Často bol nepochopený a prechádzal mnohými ďalšími skúškami, no neprestal bojovať proti otrokárstvu a snažiť sa o evanjelizáciu Afriky prostredníctvom jej obyvateľov. Zomrel 10. októbra 1881 v Chartúme, 17. marca 1996 bol blahorečený a 5. októbra 2003 bol tiež svätým Jánom Pavlom II. vyhlásený za svätého.

Príbehy z Južného Sudánu

Rebecca Pantheer Majok (študentka Cyber Security v Jube)

Ahoj!

Volám sa Rebecca. Do školy sv. Bakhity v Tonj som chodila niekoľko rokov na základnú aj strednú školu. Veľa som sa tam naučila, ale tú najdôležitejšiu vec sme dostali cez vyučovanie katechizmu. Je ňou láska a starostlivosť, ktorá nám pomáha vidieť potreby našich spolužiakov a všetkých na-

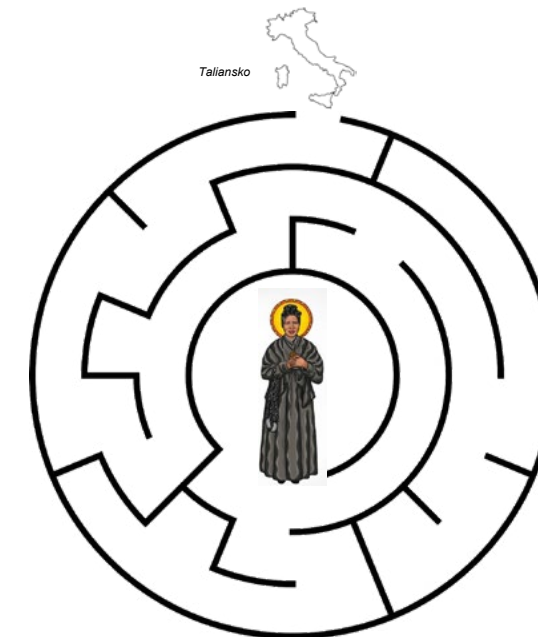
okolo. Ďalšou užitočnou vecou bol fakt, že väčšina sestier bola veľmi priateľská, čo pomáhalo nám deťom cítiť sa slobodne a deliť sa o svoje nápady s učiteľmi a ostatnými okolo nás. Školu sv. Bakhity sme nazývali rodinou, pretože každý jeden z nás bol zodpovedný za to, aby prispieval k budovaniu lepšej budúcnosti pre seba aj pre ostatných. Stredoškooláci sa delili o svoje predstavy o tom, o akej škole snívajú, ako by mala škola vyzerať a ako ju zdokonaľiť, aby bola lepšia než iné školy. A práve tento dialóg medzi žiakmi, sestrami, učiteľmi a rodičmi bol dôležitý a úžasný.

AKTIVITY NA TENTO TÝŽDEŇ

LEVEL 1
5 – 8 ROKOV

Pomôž sv. Bakhite nájsť cestu z otroctva do Talianska.

LEVEL 2
9+ ROKOV

Vylúšti osemsmierovku a dozvieš sa názov školy, ktorá bude podporená v tohtoročnej Tehličke 2024.

E	K	O	T	Y	B	O	D
D	A	D	R	U	K	K	Á
A	D	A	O	Č	N	E	Ž
K	O	L	P	R	É	I	Ď
L	V	H	I	C	E	L	N
Í	T	E	C	R	U	M	M
M	K	S	K	U	V	B	A
A	K	H	Ý	I	S	T	Y

DOBYTOK, DÁŽĎ, HLAD, KLÍMA, MLIEMO, RIEKA, SUCHO, TROPICKÝ, VODA

19. – 25.
február
2024

ZADANIE NA TÝŽDEŇ 1

Prečítaj si príbeh o sv. Bakhite a jej živote a skús si tento týždeň pri večernej modlitbe spomenúť na ľudí vo svete, ktorí aj v dnešnej dobe žijú v krajinách, kde nie je sloboda, a sú prenasledovaní.

Mier, KTORÝ NIE JE SAMOZREJMOSŤ

Oštep, ktorý používajú domorodci.

Južný Sudán prešiel za posledných 100 rokov **ťažkými obdobiami vojen a nepokojov**. A tak aj život ľudí v tejto krajine je veľmi ovplyvnený jej históriou a dotýka sa každo-dennej reality.

1820 – 1955

Koloniálne mocnosti násilne spojili etnicky a nábožensky odlišné skupiny ľudí do územia, ktoré sa stalo známym ako Sudán. Začlenenie týchto skupín do „Sudánu“ bolo spôsobené expanziou Osmanskej ríše z Egypta smerom na juh v 19. storočí a jeho následným začlenením do mahdistického Sudánu, anglo-egyptského Sudánu a Sudánskej republiky. Do roku 1946 sa vyvíjal relatívne samostatne, potom ústredná vláda v Chartúme ovládaná moslimami zo severu začala **znevýhodňovať južnú časť**.

1956

Sudán získal nezávislosť spod nadvlády susedného Egypta a Spojeného kráľovstva. Moc zostáva sústredená na severe krajiny.

V južnej časti vtedajšieho Sudánu (pozn. dnešného Južného Sudánu) prebehli dve veľké občianske vojny.

1955 – 1972

Prvá občianska vojna trvala dlhých 17 rokov: medzi arabským severom

a juhom, kde dominuje kresťanstvo a animistické náboženstvo.

1983 – 2005

Druhá, ešte horšia vojna, si vyžiadala takmer 2 milióny obetí a množstvo utečencov.

Príčinou bolo zavedenie islamského práva šaria, čo vyvolalo odpor prevažne kresťanského a animistického obyvateľstva.

2005

Podpísaná mierová dohoda garantujúca autonómiu juhu pod podmienkou referenda.

2011

Prebehlo referendum o nezávislosti južnej časti Sudánu od Sudánu, v ktorom sa väčšina obyvateľov vyjadrila za samostatnosť, a tak **9. 7. 2011** bol Južný Sudán oficiálne vyhlásený za **samostatný štát a stal sa tak najmladšou krajinou sveta.**

Pastier stáda so zbraňou na pleciach.

Deň nezávislosti Južného Sudánu.

Vojaci v Južnom Sudáne.

2013 – 2018

V decembri 2013 vypukla ďalšia občianska vojna ako dôsledok rivality medzi prezidentom Kirom a jeho bývalým viceprezidentom Macharom. Po viacerých neúspešných pokusoch o mier až v roku 2018 nadobudla platnosť ďalšia dohoda o rozdelení moci.

Miestni vojaci.

Slovníček

Animistické náboženstvo = tradičné africké náboženstvo

Referendum = hlasovanie, ktorým voliči celého štátu rozhodnú o prijatí/neprijatí zákona, návrhu či predpisu.

Autonómia = nezávislosť (politická, kultúrna)

Zaujímavosť

Vedeli ste, že Južný Sudán je 194. nezávislým štátom sveta a 54. africkým štátom?

Dôsledok poslednej vojny

Medzi kmeňmi Dinkov a Nuerov bol v bojoch etnický podtón. Odhaduje sa, že vo vojne bolo zabitých približne 400 000 ľudí. Viac ako 4 milióny ľudí bolo vysídlených, z nich približne 2,5 milióna utieklo do susedných krajín, najmä do Ugandy a Sudánu.

Približne 5 miliónov ľudí má obmedzený prístup k potravinám a je na pokraji hladu.

Vojna obrala o životy mnohých mladých, priniesla mnoho krvavých zverstiev, ako masaker v meste Bentiu či v meste Pobir, kde bolo zavraždených mnoho nevinných ľudí. Nehumánnou zbraňou sa stali

Chudobné obyvateľstvo ako dôsledok desiatky rokov trvajúcich vojen.

Zaujímavosť

Vlajka Južného Sudánu je staršia ako samotná krajina, pretože vlajka bola prijatá v roku 2005, zatiaľ čo krajina sa stala nezávislou v roku 2011.

Následok mnohých vojen a nepokojov – hlad obyvateľov.

aj početné znásilnenia, ktoré sú bez hanby bežným spôsobom zastrašenia civilistov. Krutou skutočnosťou sú aj deti, ktoré namiesto knihy držia v ruke zbraň.

Slovensko a konflikt v Južnom Sudáne

V máji 2016 sa konflikt v Južnom Sudáne dotkol aj priamo Slovenska, keď ozbrojenci zaútočili bezdôvodne na zdravotnícke auto, v ktorom bola aj slovenská misionárka a lekárka **Veronika Terézia Rácková** (sestra Misijnej kongregácie služobníc Ducha Svätého – verbistka), ktorá sa vracala z nemocnice po tom, ako prevážala tehotnú pacientku v noci do nemocnice. Aj tento útok bol dôsledok občianskej vojny v Južnom Sudáne, ktorého súčasťou je bezdôvodné zabíjanie obyvateľov.

Vlajka Južného Sudánu

Každá farba má svoj význam: čierna farba znázorňuje sudánsky národ, červená krv preliatu počas bojov za slobodu, zelená úrodnosť krajiny a modrá životodarnosť rieky Nil. Žltá hviezda symbolizuje jednotu národov.

TRIEDA A UČITELIA V JUŽNOM SUDÁNE

Základná škola sv. Bakhity má 8 ročníkov. Ak má žiak chápaných rodičov a niekoho, kto ho podporí, môže sa dostať aj na 4-ročnú strednú školu či odbornú školu. Len málokto v Južnom Sudáne sa dostane na vysokú školu. Často len vďaka podpore či štipendiu môžu mladí študovať. Dôvodom sú rôzne konflikty, štrajky a iné nepredvídateľné udalosti, ktoré štúdium natiahnu na viac rokov.

Na základných a stredných školách má školský rok 3 trimestre a je zakončený skúškami. Začína sa zvyčajne v januári a končí v novembri.

Žiaci sa o svoje triedy musia starať sami – denne ich musia zametať a často si ráno musia utrieť lavice od prachu a od toho, čo na nich v noci zanechali netopiere a iné živé tvory.

Pred vyučovaním si všetci žiaci spolu so svojimi učiteľmi nastúpia pred školu a spoločne spievajú hymnu počas toho, ako sa vztyčuje štátna vlajka. Niekedy sa spievajú aj iné piesne. Na saleziánskych školách nasleduje modlitba, ranný príhovor učiteľov a oznamy. Napokon sa žiaci rozídu do svojich tried. Často sa ich tam tlačí aj 60 či 80, na niektorých štátnych školách aj 100, ale každý je rád, že dostal to privilegium učiť sa, hoci možno sedí na kuse dreva alebo si musel doniesť vlastnú stoličku.

Mnohí učitelia majú ukončenú len strednú školu, niektorí sotva základnú, často nemajú k dispozícii učebnice či učebné pomôcky.

26. február
– 03. marec
2024

ZADANIE NA TÝŽDEŇ 2

Skúste sa tento týždeň premeniť na triedu v Južnom Sudáne. Bude to možno náročné, ale vaša pani učiteľka to určite ocení a vy zistíte, že je to možné.

Budete musieť dodržať pár pravidiel:

1. Nevyrušovať počas vyučovania.
2. Nevykríkovať a nebehať po triede.
3. Nenašepkávať a neodpisovať počas písomiek.

Určite to dá zabrať, ale veríme, že to zvládnete :)

Príbehy z Južného Sudánu

Písomky v Južnom Sudáne

Počas písomiek a skúšok je v triedach hrobové ticho, nik tu neodpisuje, nešepká, a ak by sa predsa len niekto pokúsil podvádzať a radiť, bude vylúčený zo skúšky a následne nebude môcť dokončiť ročník. Vzdelanie sa tu berie veľmi vážne a nikto nechce riskovať, že by ho nedokončil.

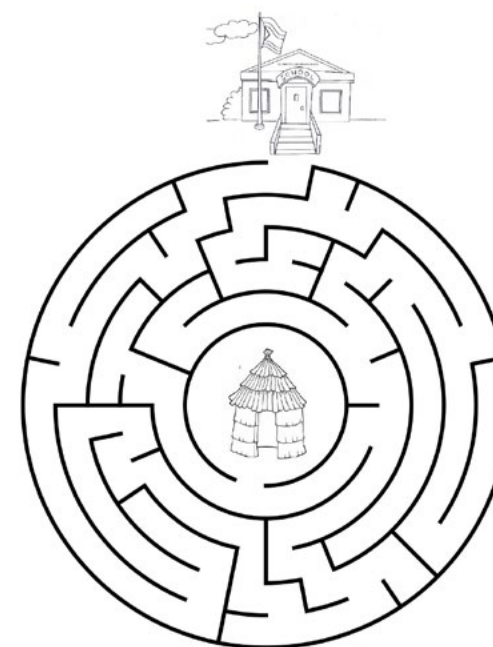
Zaujímavosť

Bežná trieda má okolo 60 žiakov, niektoré dokonca až 100. Sú školy, kam si žiaci musia priniesť stoličky na vyučovanie. Každá škola má svoju uniformu a bez uniformy žiak na vyučovanie nesmie.

AKTIVITY NA TENTO TÝŽDEŇ

LEVEL 1 5–8 ROKOV

Pomôž nájsť cestu Dengovi do jeho školy, po ktorej dennodenne kráča zo svojho domova miestnou savanou.

LEVEL 2 9+ ROKOV

Budeš vedieť vypočítať tento príklad? Veríme, že áno, a keď sa ti to podarí, pokús sa vymyslieť vlastný a daj ho vyriešiť svojim rodičom a spolužiakom.

$$\text{Drum} + \text{Drum} + \text{Drum} + \text{Drum} = 40$$

$$\text{Drum} + \text{Drum} + \text{Drum} = 22$$

$$\text{Drum} - \text{Drum} = 4$$

$$\text{Drum} + \text{Drum} + \text{Drum} = ?$$

ŠKOLSKÁ JEDÁLEŇ A TRADIČNÉ JEDLO

Vo väčšine škôl v Južnom Sudáne nenájdete školskú jedáleň. Ak škola má kuchyňu, kde sa pripravuje obed pre žiakov, je to veľká výhoda, a škola sa pokladá za jednu z tých lepších. Väčšinou je to malá otvorená miestnosť v blízkosti školy, kde sa pripravuje obed pre celú školu, t. j. denne priemerne pre viac ako tisíc žiakov. Deti tu nepoznajú polievky ani týždenné menu a školský obed nemá dva chody. Deťom sa v škole pripravuje len jeden chod a väčšinou je to varená kaša z ciroku, ktorý patrí medzi hlavné a najobľúbenejšie obilniny v tejto krajine. Tá sa servíruje na veľké taniere, jeden spoločný pre celú triedu, alebo si deti nosia svoje taniere či mištičky, do ktorých sa im naberie ich porcia. Pre mnohé deti je to prvé a často jediné jedlo počas dňa. Občas sa cirok vystrieda s kukuricou, šošovicou, počas školských slávností deti dostanú aj ryžu a kúsok mäsa, najčastejšie kozľacie alebo hovädzie.

04. - 10.
marec
2024

ZADANIE NA TÝŽDEŇ 3

Skús tento týždeň zjesť všetko, čo dostaneš na desiatu, aj školský obed, aby jedlo nevyšlo nazmar. Spomeň si na kamarátov v Afrike, ktorí takéto možnosti nemajú a v škole počas vyučovania sú mnohokrát hladní.

Školský obed pod holým nebom a horúcim slnkom, kde teploty bežne prekračujú 40 °C.

Príbehy z Južného Sudánu

Deng (12 rokov)

Ráno sa zobudím, nachystám do školy batoh so zošíťmi a perom, a keďže tento týždeň má službu môj školský oddiel „Zelených“, nesiem do školy aj drevo na varenie pre školskú jedáleň. Ak by som ho zabudol, musel by som sa vrátiť a nemohol by som sa zúčastniť vyučovania v ten deň. Celý náš oddiel nosí drevo, ktoré sme si už predtým nachystali v okolitej savane, ktorá sa rozprestiera okolo našich domov, kde bývame so svojimi rodinami. Kuchárka, mama Asunta, ako ju voláme, nám na tomto dreve nachystá školský obed pre celú školu, obľúbenú varenú kašu z ciroku. Ja mám šťastie, že ráno máme na raňajky porridge (pozn. riedka kaša z prosa), ale pre mnohých mojich spolužiakov je to prvé jedlo počas dňa.

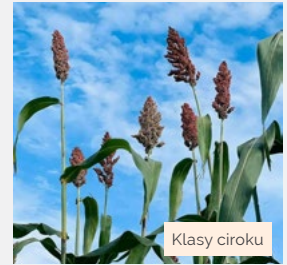
Cirok

Predškôláci počas školského obeda obedujú na zemi, nakoľko v škole chýba jedáleň.

Zaujímavosť

Cirok (ang. sorghum) sa pestuje na území Južného Sudánu už tisíce rokov. Je to veľmi odolná teplomilná rastlina, ktorá dokáže prežiť aj v nehostinných suchých podmienkach, a dorastá až do výšky troch metrov. Je to prirodzene bezlepková obilnina a môžete si z neho pripraviť aj popcorn, podobne ako z kukurice. Kombo je tradičné jedlo, ktoré sa vyrába prechodom vody cez popol, čím sa vytvára veľmi alkalická zmes, ktorá ľahko rozkladá listovú zeleninu.

Klasy ciroku

Kiswa s kombom

AKTIVITY NA TENTO TÝŽDEŇ

LEVEL 1

5–8 ROKOV

Vylúšti osemsmerevku a dozvieš sa, ktoré potraviny obľubujú miestne deti v Južnom Sudáne.

P	O	T	R	A	V	A	C
A	M	Í	L	K	I	R	O
S	D	O	B	Y	T	O	K
T	R	O	P	I	C	K	Ý
I	I	H	V	K	Ď	E	A
E	E	C	L	A	Ž	I	R
R	K	U	A	A	Á	L	Š
I	A	S	Í	D	D	M	Y

DOBYTOK, DÁŽĎ, HLAD, KLÍMA, MLIEKO, PASTIERI,
POTRAVA, RIEKA, SUCHO, TROPICKÝ, VODA

LEVEL 2

9+ ROKOV

Pozerať sa vo svojej triede, či niektorému zo spolužiakov nechýba desiata a nie je hladný. Skús sa podeliť s niečím, čo máš rád. Alebo sa môžeš vzdať nejakej sladkosti a za ušetrené peniažky podporiť niekoho, kto to potrebuje.

Vzdelanie

DAR, KTORÝ SA
NESTRATÍ

„dem do školy!“ povedala mi jedného dňa čerstvá ôsmačka Monica. Opýtala som sa, ako sa jej podarilo zohnať peniaze na školu, keďže dlho mala obavy, že to nepôjde. „Vypestovala a predala som arašidy. Aj cirok som pestovala a vyrábala z neho alkohol...“ znela úprimná odpoveď. Deti v Južnom Sudáne zvyčajne rodičia nenútia chodiť do školy, pretože treba pomáhať doma alebo pri krávkach v cattle campe, **ale mladí ľudia vedia, že práve vzdelanie im môže otvoriť cestu k lepšej budúcnosti.** Ani im sa občas nechce učiť, ale sú hladní po poznaní a chápu, že vzdelanie môže pozdvihnúť ich aj ich krajinu.

Získať ho však nie je ľahké. Žiaci musia pravidelne platiť školné, potrebujú uniformu, zošity, perá, rysovacie pomôcky a často si na to musia zarobiť sami. Veľakrát musia uprosiť rodičov, aby im dovolili napríklad predať kozu. A tak niektorí prichádzajú do škôl aj vo veku 10, 13 alebo aj viac rokov. Niektorí kráčajú aj celé kilometre, aby sa do školy dostali, lebo škôl je málo a vzdelaných učiteľov ešte menej.

Učenie počas prestávky.

Aj Edukačné centrum sv. Bakhity poskytuje vzdelanie dievčatám, ktoré nemohli ako malé dievčatká školu navštevovať, a začínajú sa učiť písať, čítať či počítať už ako teenagerky či mladé mamičky.

Školy sú aj v murovaných budovách, ale niektorí žiaci sa ešte stále učia na niekoľkých brvnách pod stromom, ktorý ich aspoň trochu chráni pred páliacim slnkom, no počas dažďov

Školská procesia

Príbeh bývalého učiteľa zo Základnej školy sv. Bakhity

Mario Maker Majok (študent práva a konfliktných a mierových štúdií v Jube)

Volám sa Mario a po skončení strednej školy Don Bosco som sa v auguste 2015 na nejaký

čas stal učiteľom na Základnej škole sv. Bakhity. Učil som náboženstvo, spoločenské vedy a angličtinu žiakov od 3. po 6. ročník.

V škole som rozbehol debaty, ktoré sa tam stali tradíciou a sú ňou doteraz. Debaty sú súťažou dvoch žiackych tímov, pričom sa vyberie nejaká dôležitá téma a tímy, zastávajúce opačný názor na danú tému, sa snažia diskutovať, priniesť čo najviac relevantných argumentov a presvedčiť o správnosti svojho názoru.

Super bolo aj to, že vedenie bolo dobre zorganizované a študenti disciplinovaní. Napokon, bola to jediná škola v okolí, kde bola povinná komunikácia v angličtine – bolo pravidlom, že žiaci nepoužívali iný jazyk ako angličtinu.

Navyše, škola bola jedinečná aj svojimi mimoškolskými aktivitami, ako napríklad hudba, šport, náboženská výchova, atď.

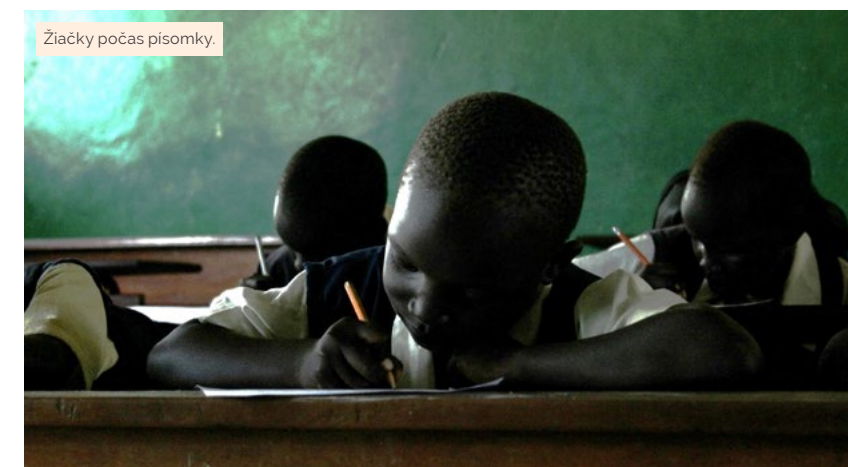
Ich mottom bolo vychovať študentov, aby sa stali dobrými občanmi a lepšími kresťanmi.

sa učiť nedá. V skutočnosti, **ak prší, do školy takmer nik nepríde a neučí sa.** Do školy sa niekedy nedá prísť ani vtedy, keď sa zbiera úroda alebo práve prebieha nejaký ozbrojený konflikt a žiaci i učitelia sú v nebezpečenstve. Dievčatá to majú ešte ťažšie než chlapci. Mnohí rodičia a príbuzní totiž ešte stále pokladajú vzdelávanie dievčat za zbytočné mrhanie – z dievčata je vraj väčší úžitok, keď ostane pomáhať v domácnosti. A keď dievča vyrastie a môže sa stať mamou, malo by sa vydať, aby jej rodičia dostali za ňu stádo kráv, aby sa mohli postupne oženiť aj jej bratia.

A tak je vo vyšších ročníkoch menej a menej dievčat.

Mnohí žiaci môžu chodiť do školy práve vďaka tým z Vás, ktorí ste sa zapojili do adopcie tried a pravidelne podporujete niektorú triedu pri saleziánskych misiách v Južnom Sudáne.

A keď žiaci zo škôl úspešne odchádzajú, nezabúdajú byť vďační. Ďakovať za dar vzdelania a modliť sa za tých, ktorí im ho umožnili dosiahnuť. Lebo práve toto je jedným z najlepších spôsobov, ako pomôcť deťom ako Monica, aby sa, ako hovoril sv. Daniel Comboni, mohla zachrániť Afrika prostredníctvom Afričanov.

Žiačky počas písomky.

ZVIERATÁ A RASTLINY

Ak by ste v Južnom Sudáne chceli stretnúť divožijúce zvieratá ako slony a žirafy, mali by ste navštíviť oblasti mimo hlavného mesta. Podľa domácich takéto zvieratá žili aj tam. V okolí Juby sú veľké priestranstvá, kde môžu žiť celé stáda, ale kvôli vojnám v minulých rokoch opustili tieto územia. Počas cestovania sa dajú vidieť len veľké stáda kráv, kôz alebo oviec. Avšak počas prechádzky vás môže prekvapiť chameleón prechádzajúci sa po chodníku, ktorý má rovnakú farbu ako on. Keď dlhšie prší, v záhonoch pri strednej škole sa prechádza obrovský gekon, po dĺžke môže merať aj vyše metra. V období sucha všade pobehuje veľa pestrofarebných jašteríc a priletia orly, aby si hľadali potravu na vysušenej zemi.

11. - 17.
marec
2024

ZADANIE NA TÝŽDEŇ 4

V Južnom Sudáne sú práve zvieratá zdrojom rodinného bohatstva. Skús sa tento týždeň poďakovať svojim rodičom za to, čo pre teba robia. Wilsonova mama musela predať kozu a kura, aby dokázala zaplatiť školné svojmu synovi. Zamysli sa, čo všetko robia tvoji rodičia pre teba a tento týždeň sa im za to poďakuj.

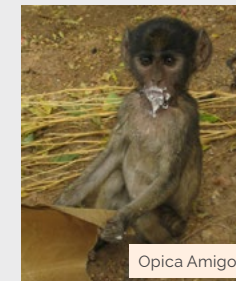
Pribehy z Južného Sudánu
Wilson Majok Bol

Len niekoľko rodín v Tonji má niekoho zamestnaného. V okolitých dedinách je ich zdrojom obživy chov zvierat a pestovanie plodín. Preto sú zvieratá, najmä kravy, zdrojom bohatstva. Ľudia tam merajú svoje bohatstvo podľa toho, koľko kráv vlastní. Takmer každá rodina chová zvieratá (sliepky, kozy, ovce, kravy). A určite každá rodina pestuje niektoré plodiny počas obdobia dažďov pre vlastnú spotrebu, ako aj na predaj a následne nákup zvierat. Spoliehajú sa čisto na prírodu.

V poslednom období je problémom zmena klímy. Počasie je nepredvídateľné, čo ovplyvňuje životy ľudí, ktorí sa spoliehajú na potraviny, ktoré si dopestujú. Neprší podľa očakávania a keď príde dážď, nasleduje povodeň. Takže prichádzajú roky, kedy sa nepodarí dopestovať dostatok potravín, ktoré by vydržali až do ďalšej sezóny obdobia dažďov.

Zvieratá sa používajú na rôzne účely. Zriedka sú na mäso. Väčšinou sa zabije krava, keď je nejaká oslava. Okrem toho sú hlavnými dôvodmi veno (cena nevesty) a mlieko.

Vedeli ste

Aby sa dieťa prestalo dojčiť, je oddelené od matky a odvezené do „cattle campu“ (tábora pre dobytok), kde bude piť iba mlieko od kráv.

Taktiež sa zvieratá predávajú v prípade, že niekto ochorí a potrebuje ísť do nemocnice, alebo na školné. Moje prvé školné bolo zaplatené z predaja kozy. Pamätám si, že moja mama predala kura aj na moje prvé papuče, ktoré som si mohol obuť do školy. To bolo v roku 2005.

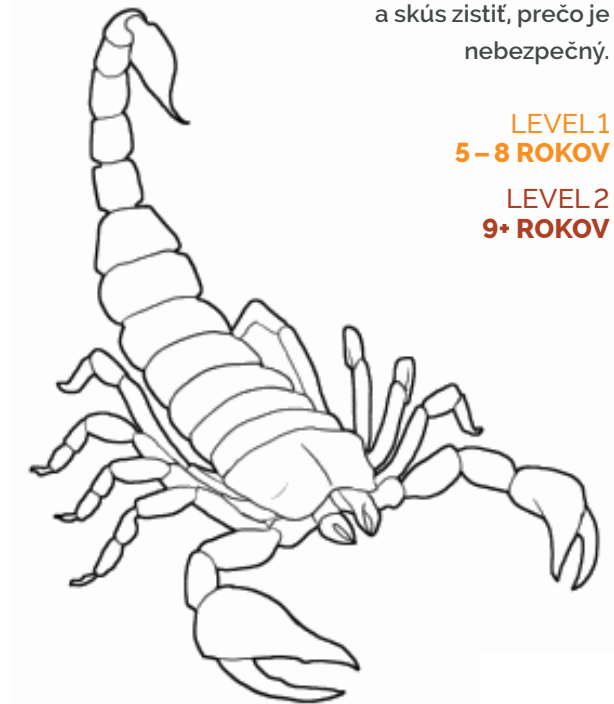
Hlavným problémom je, že ľudia sa pri pestovaní plodín spoliehajú na dážď, ktorý však už neprichádza ako predtým. Prial by som si, aby tu boli lepšie zdroje vody, ako sú vrty. Aby sa dalo kultivovať aj v období sucha. To by prinieslo zásadný rozdiel.

AKTIVITY NA TENTO TÝŽDEŇ

Vymaluj si škorpióna a skús zistiť, prečo je nebezpečný.

LEVEL 1
5–8 ROKOV

LEVEL 2
9+ ROKOV

KRÍŽOVÁ CESTA

Tradíciou na misii v Tonj je každoročná hraná krížová cesta, ktorej sa zúčastňujú všetci obyvatelia Tonju, od malých až po dospelých. Do prípravy sú zapojení aj žiaci a študenti z Edukačného centra

sv. Bakhity. Krížová cesta sa odohráva v prašných uličkách medzi malými hlinenými domami, pomedzi ktoré pobejú kozy, ovce či pasúce sa kravy. Táto udalosť každoročne priláka okrem miestnych farníkov aj ľudí z protestantských cirkví a miestnych moslimov. Tak sa spoločne celé mesto pripravuje na nadchádzajúce slávenie veľkonočných sviatkov. Je to udalosť, ktorá spája ľudí z rôznych kmeňov, vierovyznaní a rôzneho veku.

Hercami sú samotní žiaci a študenti, ktorí si sami vyrábajú kostýmy z dostupných materiálov, učia sa texty naspamäť. Aktívne sa zúčastníť tejto krížovej cesty a byť jej súčasťou ako herec je veľkou výsadou.

18. - 24.
marec
2024

ZADANIE NA TÝŽDEŇ 5

Vyber si postavu z krížovej cesty, ktorá ti je blízka, a skús si vytvoriť kostým z kartónu, šatiek a farieb, podobne ako mladí na misii v Tonj. Či už to bude Šimon z Cyrény, Veronika, plačúce ženy, lotor na kríži, Panna Mária alebo samotný Pán Ježiš.

Dobrovoľníčka Anička na návšteve v rodine domorodcov.

Príbehy Angeliny a Rose

Anna Holečková (Južný Sudán 2023)

Veronica, žiačka siedmeho ročníka, nám predstavila svoju mamu Angelinu, ktorá sa práve starala o ďalšiu malú dcérku. Ako ostatné rodiny, aj táto žije v jednoduchom dome. Pred domom majú rozprestretú prikrývku a drevenú lavičku. Je to niečo ako obývačka, pretože tam trávia väčšinu dňa, vnútri pod strechou z hrubej plachty je cez deň príliš horúco. Pri rozhovore nám Angelína povedala, že je šťastná, lebo ona aj jej deti sú tu v bezpečí a jej dcéra môže chodiť do

školy. Pre nás by bol život v takýchto podmienkach nepredstaviteľný a táto žena hovorí, že je šťastná, a veľakrát ďakuje za pomoc. Ani jedným slovom sa nestážuje a vidno na nej pokoj a vyrovnanosť. Veronica si ide robiť úlohy a my sa rozlúčime s Angelinou. Neskôr nás k sebe domov pozve Rose, ktorá chodí do ôsmej triedy, a zoznámí nás so svojou mamou Terese. Na prikrývke v tieni práve uspala malé dievčatko. Okolo nej postáva zopár detí, čakajú na malé hlinené guľôčky, ktoré pre ne Terese vyrába na hranie. Aj ona je rada, že jej dcéra chodí do školy, a veľakrát nám ďakuje.

AKTIVITY NA TENTO TÝŽDEŇ

LEVEL 1
5 – 8 ROKOV

LEVEL 2
9+ ROKOV

Žiaci a študenti sa pravidelne modlia za svojich dobrodinco. Tento týždeň si skús nájsť chvíľku času a spoločne sa v triede alebo so svojou rodinou pomodlite za deti v Južnom Sudáne.

Modlitba za deti Južného Sudánu

Nebeský Otče, ktorý si stvoril každého človeka.
Obráť svoj zrak k Tvojim deťom v Južnom Sudáne.
Ty vidíš ich utrpenie, hlad, bolesť i strach. Ty vidíš, ako veľmi potrebujú a hľadajú Teba, dobro, pravdu, pokoj a lásku.

Vrúčne Ťa prosím, staraj sa o nich, najmä o deti a mladých, ktorí sú budúcnosťou svojej krajiny. Chráň ich od vojny, nepokojov, hladu a bojov, buď ich kráľom, učiteľom a priateľom a posielaj im dobrých ľudí na pomoc.

Svätý don Bosco, tvoji synovia a dcéry v tvojom mene bojujú za nesmrteľné duše a životy ľudí v Južnom Sudáne. Vedú ich k Pánovi, zasievajú dobro, radosť, odpustenie a svetlo uprostred utrpenia, chudoby, strachu, nevedomosti, tmy a horúčav. Oroduj za nich, aby ich Pán chránil a posilňoval a naplňal odvahou, láskou a Sebou.

Hraná krížová cesta v uliciach v Tonj.

Otče, my všetci Ťa na príhovor sv. don Bosca, sv. Bakhity a Panny Márie Pomocnice kresťanov prosíme – prebývaj v srdciach detí a mladých, slabých a trpiacich, domácich a misionárov v Južnom Sudáne. Lebo Ty žiješ a kraluješ na veky vekov. Amen.

Dôstojné podmienky na vzdelávanie

Edukačné centrum sv. Bakhity bolo založené v roku 2008 sestrami saleziánkami, ktoré tu postupne vybudovali školu pre viac ako 1000 detí vo veku od 5 rokov až do dospelosti. V súčasnosti škola pozostáva z materskej a základnej školy, gymnázia a odbornej školy pre dievčatá. Škola má 22 tried a 43 učiteľov.

Žiaci a študenti pochádzajú z veľmi chudobných podmienok, mnohé rodiny sú utečenci, ktorí sa tu usadili z iných nepokojných častí krajiny či prišli zo severného Sudánu. Väčšina z nich sú drobní farmári alebo pastieri. Mnoho detí žije so svojimi nevlastnými matkami z dôvodu polygamných rodín. Veľká časť rodičov nikdy do školy nechodila a sú analfabeti. Často rodina nemá prostriedky na školné, a tak sa sestry saleziánky snažia poskytovať vzdelanie práve týmto chudobným deťom, ktoré by inak šancu vzdelávať sa nemali.

Deti z Edukačného centra sv. Bakhity.

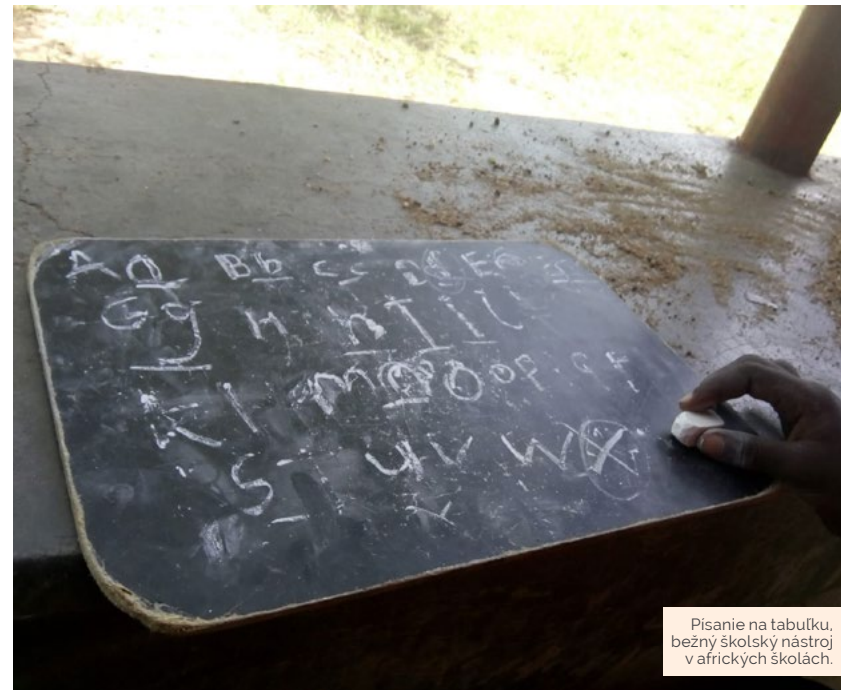

Školská sv. omša pod stromami.

Žiaci zo Základnej školy sv. Bakhity počas prednášky pod holým nebom.

Sestry saleziánky zabezpečujú aj pravidelný školský obed pre svojich študentov, ktorý je často jediným jedlom týchto detí. Avšak momentálne chýba škole školská jedáleň a deti sa stravujú na zemi pod stromami, ktoré ich chránia pred silným slnkom. Cieľom tohtoročnej zbierky TEHLIČKA 2024 je vybudovať multifunkčnú školskú halu, ktorá bude každodenne slúžiť ako jedáleň počas školských obedov pre viac ako 1100 žiakov. Zároveň sa bude využívať na slúženie školských svätých omší a počas ďalších edukatívnych akcií a školských prednášok. Tak, aby aj tieto deti mali dôstojné podmienky na vzdelávanie.

Písanie na tabuľku, bežný školský nástroj v afrických školách.

Deti pod mangovníkmi, ktoré ich chránia pred silným slnkom.

Pribeh Wilsona z Tonj
Wilson Majok Bol (bývalý študent z Tonj žijúci na Slovensku)

V Tonji je len niekoľko slušných škôl. Väčšina z nich je v centre mesta. To znamená, že ak žijete na dedine, vaše šance ísť do školy sú veľmi nízke. Niektoré dediny majú školy, ktoré sú vo väčšine prípadov pod stromami. Veľmi dôležitou časťou počas školského dňa je obedná prestávka, ktorá je zvyčajne okolo 13. hodiny. Je to obľúbený čas pre väčšinu študentov. Mysleli by ste si, že je to preto, že študenti dostanú rôzne druhy chutných jedál. Ale dôvodom je, že konečne máte možnosť najesť sa a zároveň je to pre mnohých žiakov posledné jedlo v tomto dni až do nasledujúceho zajtrajšieho obedu. Takže v tejto situácii vás nezaujíma, ako jedlo chutí, ale či existuje. Podáva sa len jeden druh jedla. Zrná ciroku alebo kukurice varené vo vode s troškou pridaného oleja a soli pre chuť. Nie je to prehnané, keď poviem, že vo varenom jedle bol doslova hmyz. Možnosti boli: **bud' jesť, alebo zostať hladný.** Niektoré dni bola pridaná šošovica, čo obed vylepšilo. Je veľmi zaujímavé, ako funguje ľudský mozog. Čím menej máte, tým menej sa sťažujete.

Žiaci zo sv. Bakhity počas modlitby ruženca na školskom dvore.

Žiaci počas školského obedu

Žiaci počas školského obedu pod holým nebom.

Radosť v oratóriu v Edukačnom centre sv. Bakhity.

SLÁVENIE VEĽKEJ NOCI

Palmová nedeľa

Udalostiam Svätého (Veľkého) týždňa predchádza Palmová (Kvetná) nedeľa, ktorej sa zúčastňujú všetci obyvatelia misie Tonj. Sestry saleziánky každoročne vypomáhajú saleziánskej farnosti a majú na starosti výzdobu chrámu a špeciálnu výzdobu auta, ktoré povedie procesiu mestom. Domorodci tu nemajú bahniatka ako u nás, ale vyrábajú si kríže z palmových listov.

Štvrtok Svätého týždňa (Zelený štvrtok)

V tento deň sa celá misia stretáva na živej hranej križovej ceste. Medzi hercami sú aj mnohí študenti zo školy sv. Bakhity. Napriek tomu, že križová cesta trvá niekoľko hodín a teploty presahujú 40 °C, nikto nerepce ani sa nesažuje a stovky obyvateľov prechádzajú uličkami mesta Tonj a sprevádzajú Pána Ježiša na jeho ceste na Kalváriu.

Piatok utrpenia Pána (Veľký piatok)

Všetko stichne – tradičné bubny, spevy, tance, ktoré sú bežnou súčasťou liturgie. V tento deň je liturgia viac podobná našej slovenskej.

Svätá sobota (Biela sobota)

Keďže sa misia Tonj nachádza neďaleko rovníka, takmer presne o 19:00 sa stmieva, a tak sa obrady Svätej soboty môžu začať. Začína sa nádherná liturgia svetla so sviečkami a pokračuje podobne ako u nás čítaniami, ktoré sa čítajú v jazykoch jednotlivých kmeňov, žijúcich na danom území. Obrady sa končia neskoro v noci, a preto sú prítomní aj ozbrojení vojaci a policajné zložky.

Nedeľa Pánovho zmŕtvychvstania (Veľkonočná nedeľa)

Veľkej slávnosti sa zúčastňuje celá farnosť spolu za účasti predstaviteľov mesta a vládnych úradov, armády a policajtov.

Veľkonočný pondelok

Tradičné oslavy ako u nás tu nepoznajú, miestni sa veľmi divili, keď počuli o našej šibačke či oblievačke. Takisto tu nepoznajú údenú šunku, chren či zemiakový šalát. Na rozdiel od nás domáci pripravujú pečenú kozľacinu alebo baraninu.

ZADANIE NA TÝŽDEŇ 6

Skús sa v tento špeciálny týždeň, ktorý voláme aj Svätý týždeň, zamyslieť, či nie je niekto v tvojom okolí, kto ťa nahneval a bolo by potrebné mu odpustiť. Ak áno, skús to :)

25. - 31.
marec
2024

Slávnostný sprievod počas Palmovej nedele.

Príbeh odpustenia

Renáta Jurčiová a Santino (Južný Sudán 2023)

Deti a mladí, ktorí chodia do školy sv. Bakhity alebo sv. dona Bosca v Tonj majú k sv. Bakhite a sv. Danielovi Comboni stále blízko. Pri príležitosti ich sviatkov sa vo februári a októbri konajú oslavy na ich počesť. No nielen to. Títo dvaja svätci sa prihovárajú aj k ich srdciam.

Slávnostné tance dievčat

Sv. Bakhita, ktorú sv. Ján Pavol II. nazval ženou odpustenia a zmierenia, sa modlila za svojich únoscov, aby mohli dosiahnuť obrátenie a spásu. Keď sa jej opýtali, čo by robila, keby ich stretla, odpovedala: „Keby som stretla tých, ktorí ma uniesli, dokonca i tých, ktorí ma mučili, kľakla by som si pred nimi a bozkávala im ruky. Keby sa totiž tieto veci neudiali, nebola by som dnes kresťankou a rehoľníčkou.“

Po mnohých rokoch vojny a tiež vplyvom kultúry mnohí ľudia v Južnom Sudáne nepoznajú odpustenie. No tí, ktorí sa u misionárov stretli s vierou a sv. Bakhitou, sa naučili a stále učia odpúšťať.

„Keď mi niekto niečo zlé urobil, okamžite som zareagoval, aby som sa pomstil, aby som mu vrátil to, čo mi urobil. Teraz som však ten, kto dokonca radí druhým, aby to nerobili. To je najdôležitejšia vec, ktorú som pochopil a ktorú mi prinieslo vzdelanie. Predtým som bol naozaj tvrdý chalan. Odpustenie pre mňa neexistovalo, neodpúš-

Slávnosť Palmovej nedele v Tonj.

Hraná križová cesta na Zelený štvrtok

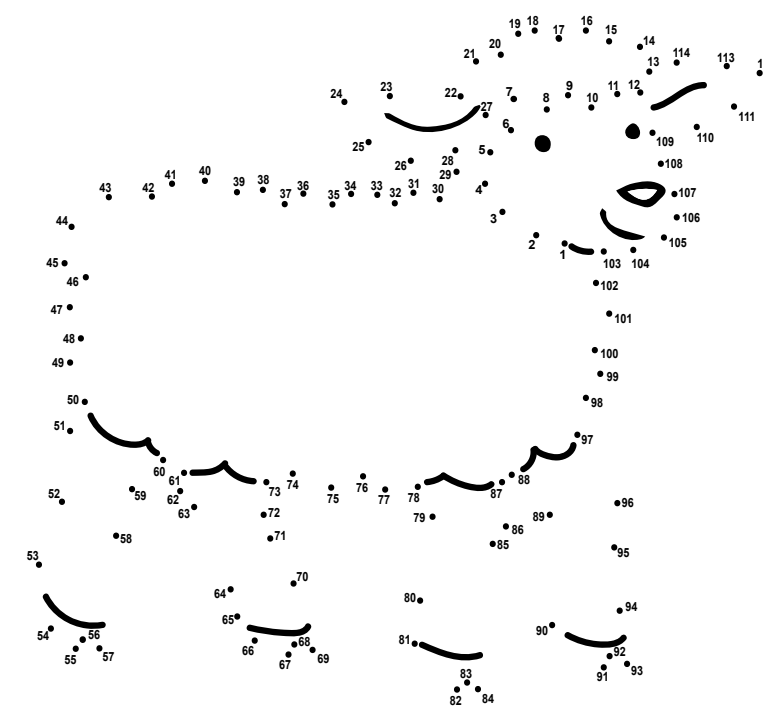
ťal som druhým. To, za čo Bohu najviac ďakujem, je, že už viem odpúšťať,“ hovorí Santino.

AKTIVITY NA TENTO TÝŽDEŇ

Pospájaj čísla a pozri, aký obrázok ti vznikne. Môžeš si ho vyfarbiť.

LEVEL 1
5–8 ROKOV

LEVEL 2
9+ ROKOV

AKO TENTO ROK POMÔŽE TEHLIČKA?

Prostredníctvom verejnej zbierky Tehlička chceme tento rok zabezpečiť výstavbu multifunkčnej školskej haly v Edukačnom centre sv. Bakhity na misii Tonj v Južnom Sudáne, ktorú založili a spravujú sestry saleziánky (FMA).

Bude slúžiť ako školská jedáleň, aula a školská kaplnka zároveň. Chceme pomôcť, aby aj títo žiaci mali lepšie podmienky v škole počas každodenných obedov, prednášok a aktivít spojených so vzdelávaním.

Cieľom je zabezpečiť lepšie podmienky na vzdelávanie a stravovanie pre takmer 1 200 žiakov, ktorí denne prichádzajú za vzdelaním do tejto školy – od maličkých škôlkarov až po stredoškolákov a dievčatá v núdzi.

Pridajte sa aj Vy a pomôžte nám pomáhať na www.tehlicka.sk

Verejnú zbierku Tehlička podporili:

Partneri

Mediálni partneri

Organizátor

Ďakujeme

Zostavili

Monika Wachira Nováková, Renáta Jurčiová,
Alexandra Kušnírová, Anna Holečková, Wilson
Majok Bol, Petronela Hnatová.

Tlač

ProfiPrint, s.r.o.

Titulná fotografia

Alexandra Kušnírová

Autori fotografií

Monika Wachira Nováková, Renáta Jurčiová,
Alexandra Kušnírová, Anna Holečková,
sr. Dolores FMA, Leo Arokianathan SDB
a archív SAVIO o. z.

www.tehlicka.sk

Vydalo: SAVIO o. z.,
Miletičova 7, 821 08 Bratislava,
prvé vydanie, Bratislava 2024

Design by Martin Malina
www.martinmalina.sk

SAVIO o.z. cez zbierku Tehlička podáva už devätnásť rokov pomocnú ruku tam, kde je to najviac potrebné. Tehlička 2024 má za cieľ podporiť lepšie podmienky pre vzdelávanie detí a mladých v Južnom Sudáne.

Pre viac informácií navštívte www.tehlicka.sk, www.savio.sk alebo nás sledujte na Facebooku a Instagrame SAVIO. Kontaktovať nás môžete na tehlicka@savio.sk. Vopred ďakujeme za akýkoľvek príspevok
IBAN: SK69 1100 0000 0026 2085 2641, Variabilný symbol: 2403044002.

Za každý dar vopred ďakujeme a vyprosujeme hojnosť Božích milostí.

SAVIO

Tehlička

